

Porada Ministerstva vnitra s tajemníky obecních úřadů obcí s rozšířenou působností

Téma: Kvalifikace úředníků přestupkové agendy

Praha 22. září 2020

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy, dozoru a
kontroly

Úvod - odborná způsobilost

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění p. p.

-> *zkouška odborné způsobilosti*

X

Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění p. p.

-> *zkouška zvláštní odborné způsobilosti*

- dvě na sobě nezávislé zkoušky,
- zákon č. 250/2016 Sb. **lex specialis** k zákonu č. 312/2002 Sb.

Zvláštní odborná způsobilost dle zákona o úřednících – tzv. ZOZ

- Ustanovení § 21 odst. 1 zákona o úřednících stanoví, mimo jiné, že správní činnosti stanovené prováděcím právním předpisem zajišťuje územní samosprávný celek k prostřednictvím úředníků, **kterí prokázali zvláštní odbornou způsobilost**. Tímto prováděcím právním předpisem je vyhláška č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků (dále jen „vyhláška č. 512/2002 Sb.“).
- Pokud úředník vykonává některou ze správních činností, taxativně vymezených v ustanovení § 1 odst. 1 vyhlášky č. 512/2002 Sb., pro jejíž výkon je předpokladem prokázání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti, **je úředník povinen tuto způsobilost prokázat**.

Zvláštní odborná způsobilost dle zákona o úřednících – tzv. ZOZ

- Náplně jednotlivých správních činností jsou uvedeny u každé správní činnosti ve sloupci 4 přílohy k vyhlášce č. 512/2002 Sb., z jehož záhlaví také vyplývá, že **náplně správních činností zahrnují také rozhodování o přestupcích v dané oblasti.**
- Pokud je tedy zaměstnanec úředníkem územního samosprávného celku ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 zákona o úřednících a vykonává některou z vymezených správních činností, **musí** v souladu s ustanovením § 21 odst. 1 zákona o úřednících **prokázat zvláštní odbornou způsobilost dle tohoto zákona** (příčemž **od 1. 1. 2023 musí také prokázat odbornou způsobilost vykonáním zkoušky dle zákona č. 250/2016 Sb. – viz dále).**

Zvláštní odborná způsobilost dle zákona o úřednících – tzv. ZOZ

- Zařazení k výkonu správní činnosti úředníka provádí dle § 3 zákona o úřednících v souladu s druhem práce uvedeným v pracovní smlouvě **vedoucí úřadu.**
- Dle ustanovení § 21 odst. 4 zákona o úřednících jestliže úředník vykonává 2 nebo více správní činností stanovených prováděcím právním předpisem **v obci, kde nejsou zřízeny alespoň 2 odbory obecního úřadu nebo kde není zřízen pověřený obecní úřad, je povinen prokázat zvláštní odbornou způsobilost jen pro 1 správní činnost, určenou vedoucím úřadu.** V ostatních případech je úředník povinen prokázat zvláštní odbornou způsobilost pro každou jím vykonávanou správní činnost.

Zvláštní odborná způsobilost dle zákona o úřednících – tzv. ZOZ

Další možnosti splnění kvalifikace bez faktického složení zkoušky ZOZ

- Uznání rovnocennosti vzdělání ex lege (§ 33 odst. 1 zákona o úřednících),
- uznání rovnocennosti vzdělání ve správním řízení vedeném MV (§ 34 zákona o úřednících),
- úředník, jemuž do 31. 12. 2007 vznikl nárok na starobní důchod, prokazuje ZOZ jen tehdy, pokud o to sám požádá (§ 43 odst. 10 zákona o úřednících).

Zvláštní odborná způsobilost dle zákona o úřednících – tzv. ZOZ - odchylka ZOZ „ve zdravotnictví“

Rozhodování o přestupcích na úseku zdravotnictví, např. dle zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů a dle zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, kdy obec, respektive **obecní úřad vede v prvním stupni řízení o přestupcích**.

Úředník obce v tomto případě zvláštní odbornou způsobilost prokazovat nemusí, což vyplývá z přílohy k vyhlášce č. 512/2002 Sb., kdy sloupec 4 počítá se zvláštní odbornou způsobilostí na úseku zdravotnictví pouze **na úrovni krajských úřadů** (tj. pouze u nich lze uplatnit pravidlo, že „*náplně správních činností zahrnují také případné rozhodování o přestupcích v příslušné oblasti*“).

Odborná způsobilost dle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich – aktuální právní stav

- **Dle § 111 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. - oprávněná úřední osoba musí mít vysokoškolské vzdělání nejméně v magisterském studijním programu v oboru právo na vysoké škole v České republice nebo vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu v jiné oblasti a zároveň prokázat odbornou způsobilost zkouškou provedenou u Ministerstva vnitra.**
- **Přechodné ustanovení v § 112 odst. 9 zákona o přestupcích stanoví, že do 31. prosince 2022 může činnost oprávněné úřední osoby vykonávat také osoba, která nesplňuje podmínky podle § 111 zákona o přestupcích.**

Odborná způsobilost dle zákona č. 250/2016 Sb.

– aktuální právní stav

Předseda Komise pro projednávání přestupků – zvláštní pravidla:

- již od nabytí účinnosti zákona o přestupcích (od 1. 7. 2017) do konce roku 2022 **musí splňovat** požadavek **vysokoškolského vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti právo nebo mít zvláštní odbornou způsobilost dle zákona o úřednících (ZOZ „při přestupkovém řízení ve věci pořádku ve státní správě, pořádku v územní samosprávě, veřejného pořádku, občanského soužití a majetku“),**
- **po roce 2022 musí** předseda Komise **splňovat kvalifikační požadavky** dle § 111 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb.

(Komise může projednávat přestupky proti pořádku ve státní správě, přestupky proti pořádku v územní samosprávě, přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky proti občanskému soužití, přestupky proti majetku a přestupky, o kterých to stanoví jiný zákon. Při zřízení komise starosta určí, které přestupky komise projednává namísto obecního úřadu)

Odborná způsobilost dle zákona č. 250/2016 Sb.

– výjimky z kvalifikačních požadavků (§ 112 odst. 9)

Podmínka věku a praxe – kumulativní splnění podmínek

Po roce 2022 může činnost oprávněné úřední osoby vykonávat také úřední **osoba starší 50 let, pokud nejméně 10 let projednávala přestupky a rozhodovala o nich.**

Kdy je splněna praxe 10 let:

Pokud osoba v souhrnu 10 let projednávala a rozhodovala o přestupcích, přičemž do této doby se započítává i doba, po kterou osoba projednávala dosavadní jiné správní delikty a rozhodovala o nich.

Osoba přitom musela přestupky (popřípadě dosavadní jiné správní delikty) skutečně projednávat a rozhodovat o nich, nestačilo by, kdyby projednávání a rozhodování o přestupcích bylo pouze v její náplni práce, aniž by přestupky skutečně projednávala. Doba, po kterou osoba neprojednávala přestupky (popřípadě dosavadní jiné správní delikty) se do této praxe nezapočítává, a to i kdyby tato osoba prováděla např. úkony v jiných správních řízeních.

Odborná způsobilost dle zákona č. 250/2016 Sb.

– výjimky z kvalifikačních požadavků (§ 112 odst. 9)

Kdy je splněna praxe 10 let

Do této praxe **nelze započítat projednávání přestupků příkazem na místě** (dříve „blokové řízení“).

V této souvislosti lze poukázat na skutečnost, že zákon o přestupcích obsahuje v § 111 odst. 2 **výjimku z kvalifikačních požadavků pro osoby projednávající přestupek (příkazem) na místě**. I z toho je patrné, že zákonodárce vnímá kvalitativní rozdíl mezi rozhodováním příkazem na místě a klasickým řízením o přestupku, které klade mnohem vyšší nároky na oprávněné úřední osoby.

Odborná způsobilost dle zákona č. 250/2016 Sb.

– výjimky z kvalifikačních požadavků (§ 111 odst. 2)

Kvalifikační požadavky *nemusí* splňovat osoba projednávající přestupek na místě, ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu.

Osoby projednávající přestupek formou příkazu na místě – pokud budou splněny zákonné podmínky (§ 91 a § 92 zákona o přestupcích):

- Policie ČR,
- strážník obecní policie,
- přepážkový pracovník na úseku matrik apod.

Odborná způsobilost dle zákona č. 250/2016 Sb.

Shrnutí – aktuální právní stav

MUSÍ splňovat:

- od 1. 1. 2023 **všechny osoby, které v řízení o přestupku činí jakékoli (procesní) úkony** (stačí pouze formálně podepisovat rozhodnutí), na základě interního předpisu správního orgánu nebo z pověření vedoucího správního orgánu k provádění úkonů v řízení o přestupku,
- předseda rozkladové komise a
- starosta, který rozhoduje o přestupcích jako oprávněná úřední osoba.

NEMUSÍ splňovat:

- ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního orgánu,
- osoby starší 50 let, pokud min. 10 let projednávali přestupky a rozhodovali o nich a
- osoby projednávající přestupek formou příkazu na místě.

Odborná způsobilost dle zákona č. 250/2016 Sb.

Novela zákona

- Dle navrhované právní úpravy se počítá s tím, že bude postačující absolvování zkoušky odborné způsobilosti u Ministerstva vnitra **bez nutnosti mít zároveň vysokoškolské vzdělání** a současně je navrhováno **zrušení věkové hranice 50 let jako jedna z podmínek pro výjimku z kvalifikačních požadavků** po skončení přechodného období 31. prosince 2022.
- Požadavek desetileté praxe nadále zůstává.
- Rovněž je návrh doplněn o 18měsíční období pro nově nastoupivší zaměstnance, během kterého musí splnit kvalifikační požadavky s tím, že v mezidobí mohou provádět úkony v řízení o přestupku bez splnění těchto požadavků.

Novela zákona o přestupcích je vedena jako sněmovní tisk č. 670.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy, dozoru a
kontroly

Vztah ZOZ dle zákona o úřednících a odborné způsobilosti dle zákona č. 250/2016 Sb.

Zkoušku odborné způsobilosti dle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za o přestupky a řízení o nich, **je třeba odlišovat** od zkoušky zvláštní odborné způsobilosti dle zákona o úřednících.

ZOZ dle zákona o úřednících

Zaměřena na určitou oblast veřejné správy (správní činnost), jejíž součástí je **též znalost konkrétních skutkových podstat přestupků** vyskytujících se v této oblasti (resp. v daném zákoně upravujícím příslušný úsek veřejné správy).

Zkouška odborné způsobilosti dle zákona č. 250/2016 Sb.

Zaměřena především na znalosti v oblasti odpovědnosti za přestupek a dále v oblasti řízení o přestupku.

Děkuji za pozornost

KONTAKTNÍ ÚDAJE

webové stránky MV: <http://www.mvcr.cz/>

poštovní adresa: **Ministerstvo vnitra ČR**
Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
Nám. Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

ID datové schránky MV: 6bnaawp

Tel: 974 816 411 (429) – sekretariát odboru

E-mail: odbordk@mvcr.cz – sekretariát odboru

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy, dozoru a
kontroly